ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՊԷՏՔ Է ՁԱՆԱՁԷ ԲԱՐԵ-ԿԱՄՆ ՈՒ ԹՇՆԱՄԻՆ

ՍԱԱԴԻԻ

Մի օր Դարեհը երբ գնաց որսի,
Բանակից հեռու մնաց մենակուսի.
Դէմն ելաւ նախրորդն յանկարծ փախն ի փախ
Ասաց Դարեհը սրտումն ահ ու վախ.
Էս եկողն անշուշտ թշնամի է ինձ,
Նետս հանեմ իսկոյն ու խփեմ կրծքից.
Ու լարեց թէ չէ արքունի աղեղն,
Ահից չքացաւ ինքն էլ տեղն ու տեղ։
(Ամայի դաշտում թշնամուց վախիր.
Անփուշ վարդն եկ մեր ծաղկոցից քաղիր.)
Հովիւն արձակեց սրտանց աղաղակ,
Թէ չեմ թշնամի,—մի ջնջիր իմ կեանք։
Ասաց. «Ո՞վ արքայդ Իրան Թուրանի,
Որ այդքան վատ ես ինձ մտիկ տալի,
Այստեղ ես Շահիդ ձիերն եմ պահում,
Անգործ, անզբաղ զուր չեմ թափառում»։
Սրտաբեկ արքան սիրտ առաւ կրկին,
Ժպտաց ու ասաց. «Ո՛րդեակ իմ անգին,
Երկնուց հրեշտակն եղաւ քեզ սատար,
Որ հէք գլուխդ չեղաւ նետահար»։
Ձիապանն ասաց սիրալիր ժպտով.
«Թոյլ տուր՝ Տէր արքայ, որ անկեղծ սրտով
Ասեմ քեզ ոչն է կարգը մեծութեան,—
Ճանաչել փոքրին՝ արդեօք ով է այն։

Թագաւոր ասածդ պէտք է որ ճանչէ,
Թէ ինձ բարեկամ ում ոսոխ կանչէ,
Այսքան ժամանակ քեզ ծառայում եմ,
Ամեն հրամանդ ես կատարում եմ,
Այժմ էլ ընդ առաջ եկայ քո սիրուն,
Իսկ դու դէպի ինձ սլաքդ ես սրում։
Ես պահում եմ, Տէ՛ր, մեր հարիւր հազար,
Ձիերի ամբողջ հաշիւն անվթար.
Թէ ինձ պէս հովւին հարկ է խելք ու միտ,
Ո՞րքան աւելի քեզ, հովւապետիդ»։

Դարեհն երբ հովւից լսեց այս խրատ,
Կարմրեց, թէև շռայլեց դրուատ.
Ապա դառնալով մտածեց ինքնին,
«Գրեմ այս խրատն իմ սրտի խորքին.
Անկումից զատ ինձ չկայ ուրիշ ելք,
Երբ հովուի չափ էլ չունիմ միտք ու խելք։
Ե՞րբ եմ ես լսել բողոք, աղաղակ,
Մինչ բարձրում է գահս որպէս Երևակ.
Այնպէս պառկիր, որ լացն ականջդ հասնի,
Երբ հպատակներդ գան դատաստանի։
Երբ կան զրկողներ իմ սահմանից ներս,
Նոյնն է թէ լինիմ զրկողը միշտ ես։
Թէ չը լինէին տգէտ շանտէրեր,
Ձէր հաջիլ, ինցորդ, շունն երեսդ ի վեր։
Կեցցես դու, Սասդի, անվախ խօսքի տէր,
Բաց պահիր սուրբդ ձեռումդ անվեհեր,
Այն ասա, ինչ որ կարծում ես արդար,—
Ոչ կաշառ կեր դու, ոչ էլ տուր կաշառ։

Դեռ ուժեղ բազկի հաճն առած չէի,
Տկարների սիրտն ես կը տանջէի.
Կերայ մի բռունց ուժեղի ձեռից,
Էլ ոյժ չտեսաւ տկարն իմ ձեռից։

Պարսկ. թարգմ.
Մ. Վ. Մաքսուտեան.